

**UCHWAŁA NR XXI/176/20
RADY GMINY SIEPRAW
z dnia 29 grudnia 2020 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siepraw na lata 2020-2024**

Na podstawie art. 7 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713; zm. poz. 1378) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218; zm. poz. 956) Rada Gminy Siepraw uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siepraw na lata 2020-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siepraw.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z datą obowiązującą od 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady
Leszek Wierzbę

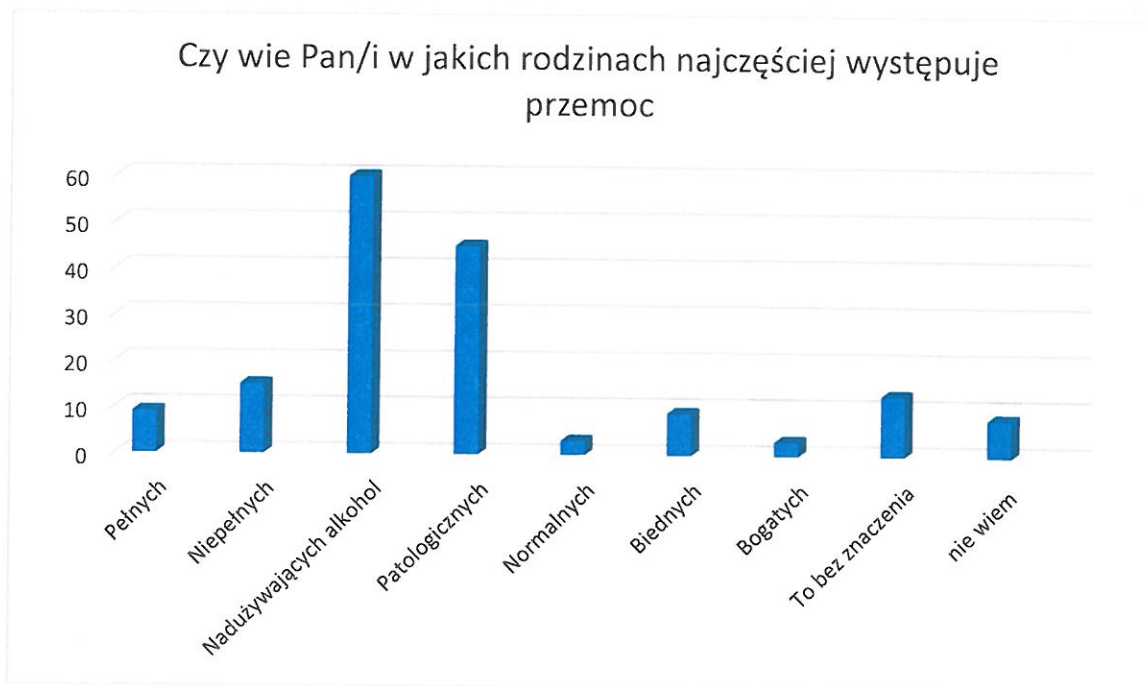
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siepraw na lata 2020 – 2024

I. WSTĘP

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami. Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniejsze mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia, a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Gmina Siepraw podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pedagodzy szkolni, nauczyciele odbywają szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy. Pomimo

bogatyh – 3 osoby. 3 osoby ankietowane uważają, że w rodzinach normalnych również może występować zjawisko przemocy. Na uwagę zasługuje fakt, że każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć więcej niż jedna odpowiedź.

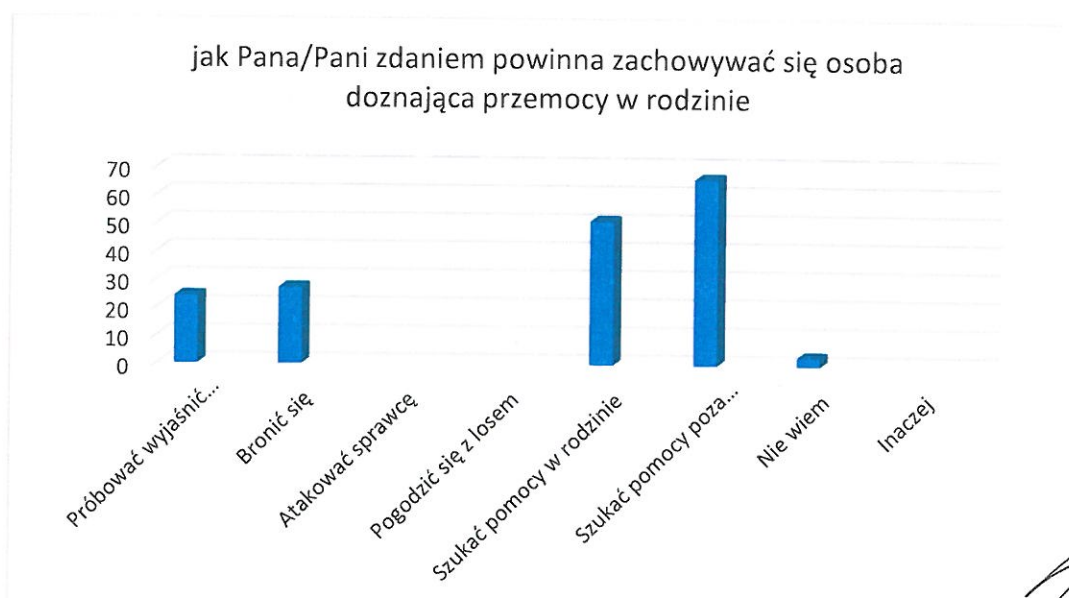
Wykres nr 7 w jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc

8. Jak powinna zachowywać się ofiara przemocy w rodzinie

Ankietowani mogli zaznaczyć również i w tym pytaniu wiele odpowiedzi. Zgodnie z przedstawionymi deklaracjami uczestników badania najwięcej osób stwierdziło, że ofiara przemocy powinna szukać pomocy poza rodziną - 66 osób, a w rodzinie - 51 osób. 27 osób uważa, że należy się bronić, a 24 osoby uważają, że należy wyjaśniać nieporozumienia. Niewielka liczba, bo 3 osoby uważają, że nie wie jak należy się zachować. Żadna z ankietowanych osób nie uważa, że należy pogodzić się z losem lub atakować sprawcę.

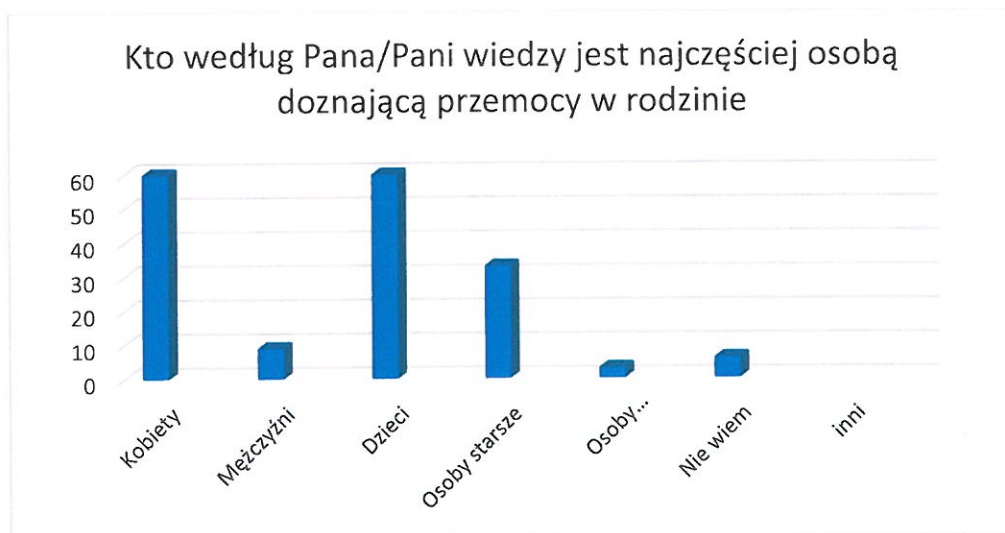
Wykres nr 8 zachowanie ofiar przemocy w rodzinie wg. Respondentów

9. Ofiary przemocy w rodzinie w opiniach mieszkańców gminy Siepraw

60 respondentów uważa, że zarówno kobiety jak i dzieci najczęściej są ofiarami przemocy domowej. Kolejną grupą osób doświadczających przemocy są osoby starsze, uważa tak 33 ankietowanych. 9 osób twierdzi, że ofiarami przemocy są mężczyźni. Najmniejszą grupę stanowią osoby niepełnosprawne – uważały tak 3 osoby. 6 osób nie ma zdania, kto jest najczęściej ofiarą przemocy.

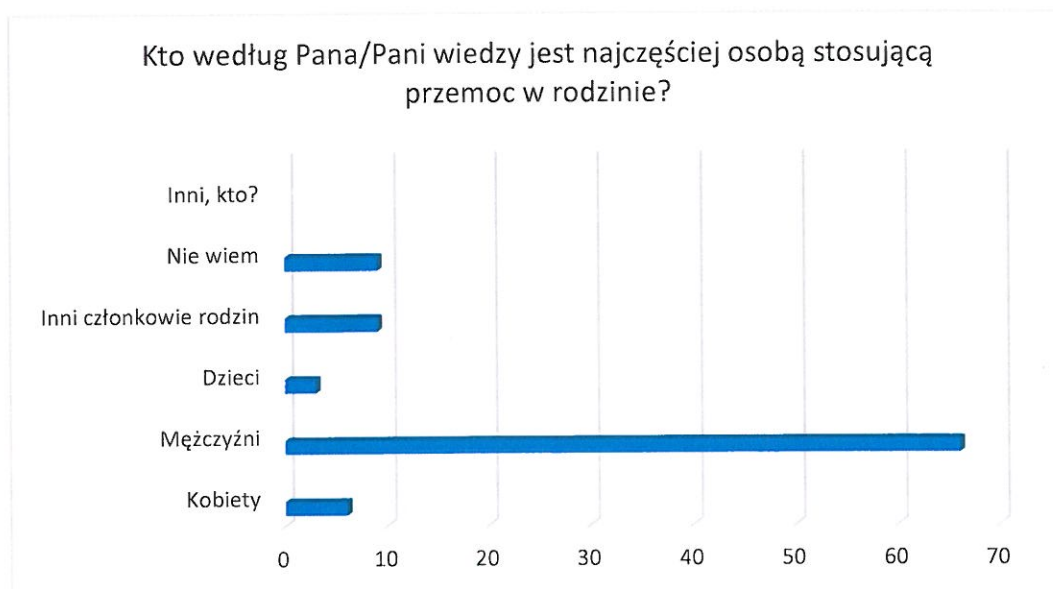
Wykres nr 9 ofiary przemocy w rodzinie

10. Sprawcy przemocy w rodzinie

Ankietowani uważają, że najczęściej takimi osobami są mężczyźni – 66 osób. Respondenci zaznaczyli także, że sprawcami mogą być inni członkowie rodziny – 9 osób, 9 osób twierdzi, że nie wiem kto może być sprawcą przemocy, natomiast 6 osób uważa, że mogą to być kobiety, zaś 3 osoby wskazały, że mogą to być dzieci.

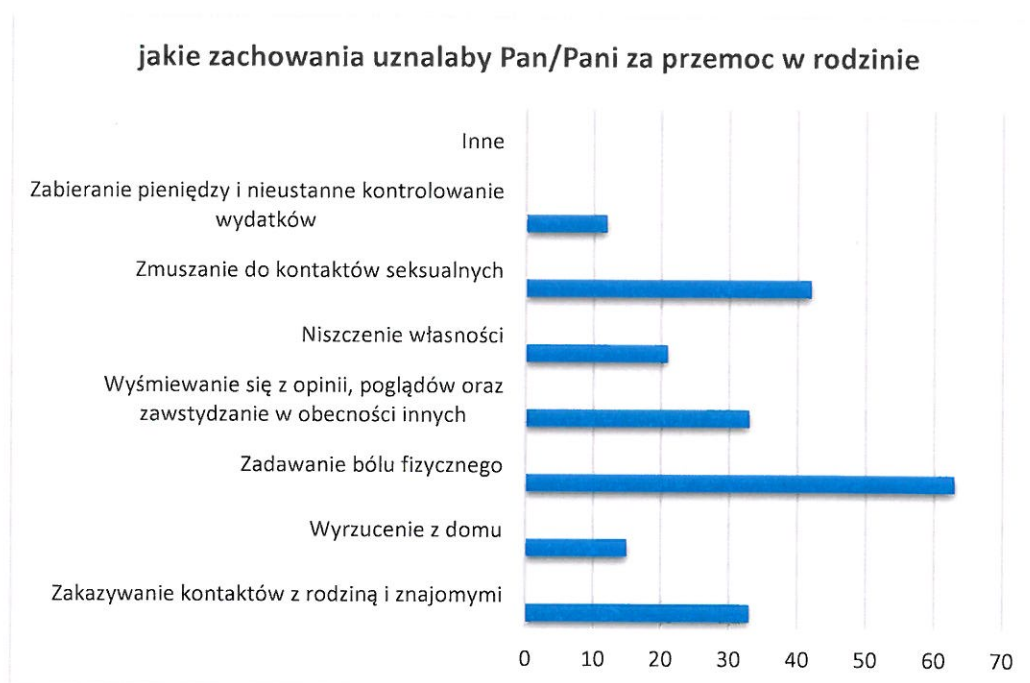
Wykres nr 10 Wiedza dotycząca kto jest najczęstszym sprawcą przemocy

11. Formy przemocy mające miejsce w rodzinie w gminie Siepraw

Wyniki zamieszczone w poniższym wykresie wskazują, jakie formy przemocy zdaniem respondentów występują najczęściej na terenie gminy Siepraw. Poglądy mieszkańców nie odbiegają od rozpowszechnionych, stereotypowych przekonań na temat przemocy. Takie formy to w opinii badanych przede wszystkim : zadawanie bólu fizycznego – 63 osoby, Zmuszanie do kontaktów seksualnych – 42 osoby, Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi oraz wyśmiewanie się z opinii, poglądów oraz zawstydzanie w obecności innych – 33 osoby, niszczenie własności – 21 osób, wyrzucenie z domu – 15 osób, zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków – 12 osób. Nikt z respondentów nie wymienił innych form przemocy.

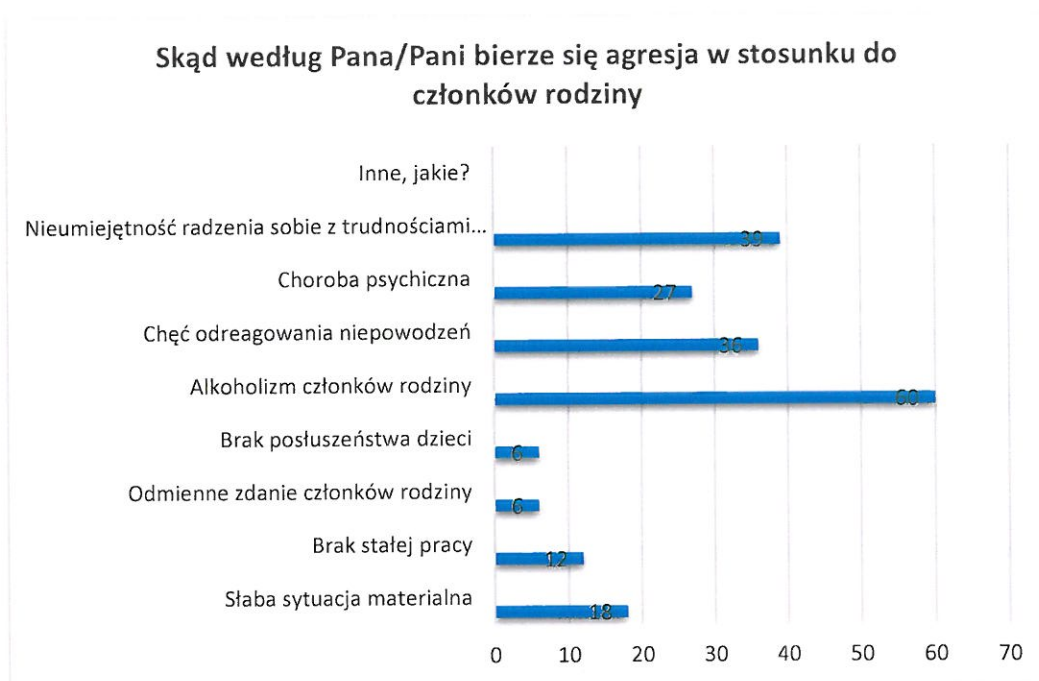
Wykres nr 11 dotyczy przemocy na terenie gminy Siepraw

12. Okoliczności sprzyjające występowaniu agresji w rodzinie na terenie gminy Siepraw.

Wyniki zamieszczone w poniższym wykresie wskazują, jakie okoliczności zdaniem respondentów mogą determinować występowanie przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Poglądy mieszkańców gminy Siepraw wskazują najczęstsze odpowiedzi na takie okoliczności jak: alkoholizm członków rodziny - 60 osób. Innymi czynnikami, które mogą sprzyjać wystąpieniu zjawiska przemocy w rodzinie jest nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi – 39 osób. Na następnym poziomie jest choroba psychiczna – 27 osób. Na podobnym poziomie jest słaba sytuacja materialna – 18 osób i brak stałej pracy – 12 osób. Ankietowani w mniejszym stopniu podzielają pogląd, że do okoliczności sprzyjających przemocy należą: brak posłuszeństwa dzieci i odmienne zdanie członków rodziny, takich odpowiedzi udzieliło 6 respondentów.

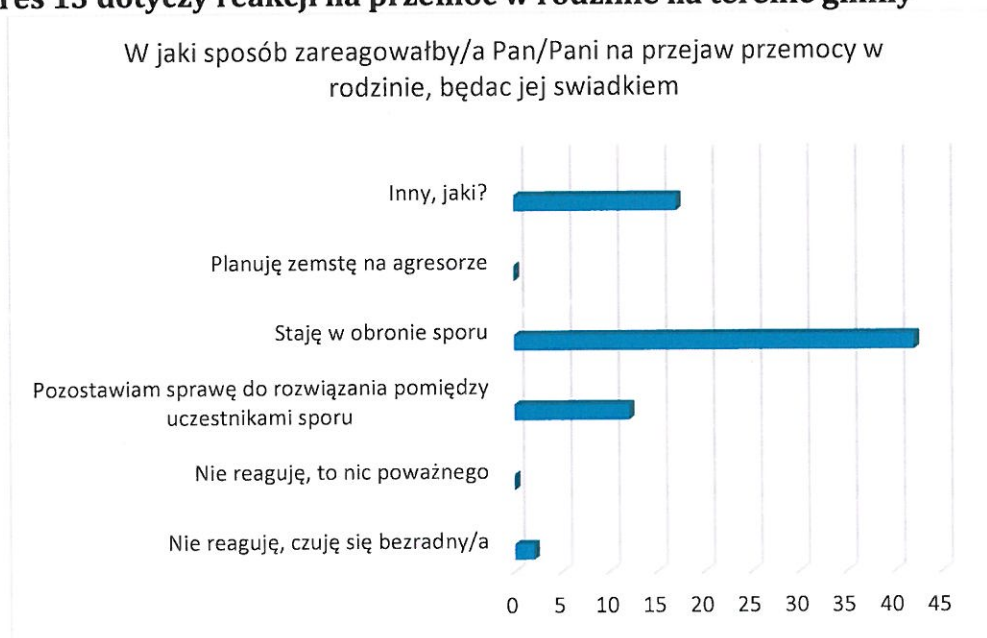
Wykres nr 12 dotyczący sprzyjających okoliczności agresji członków rodziny

13. Reakcja na przejaw przemocy w rodzinie wg. Respondentów

Większość ankietowanych stwierdziła, że staje w obronie ofiary – 42 osoby. Dużo mniej głosów na w/w temat miała odpowiedź: pozostawiam sprawę do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sporu – 12 osób oraz 2 osoby- nie, reaguję, czuję się bezradny/a. 17 respondentów wskazała inną reakcję. Wymienione inne przejawy pomocy rodzinie to: pomoc, udzielenie porady, zgłoszenie policji, pomoc osobie ale bez obecności agresora, zwrócenie się o pomoc do odpowiednich instytucji, interesowanie się rodziną. Żadna z ankietowanych osób nie udzieliła odpowiedzi, że nie reaguje lub że planuje zemstę na agresorze. Respondenci wg. tych wyników czuli się odpowiedzialni za ofiary przemocy.

Wykres 13 dotyczy reakcji na przemoc w rodzinie na terenie gminy

14. Informacja na temat wiedzy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sieprawiu

Na 73 przebadane osoby – 61 osób słyszała o Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, natomiast 12 osób o nim nie słyszała. Jest to wynik bardzo dobry, świadczy o dużej wiedzy mieszkańców gminy na temat funkcjonowania Zespołu.

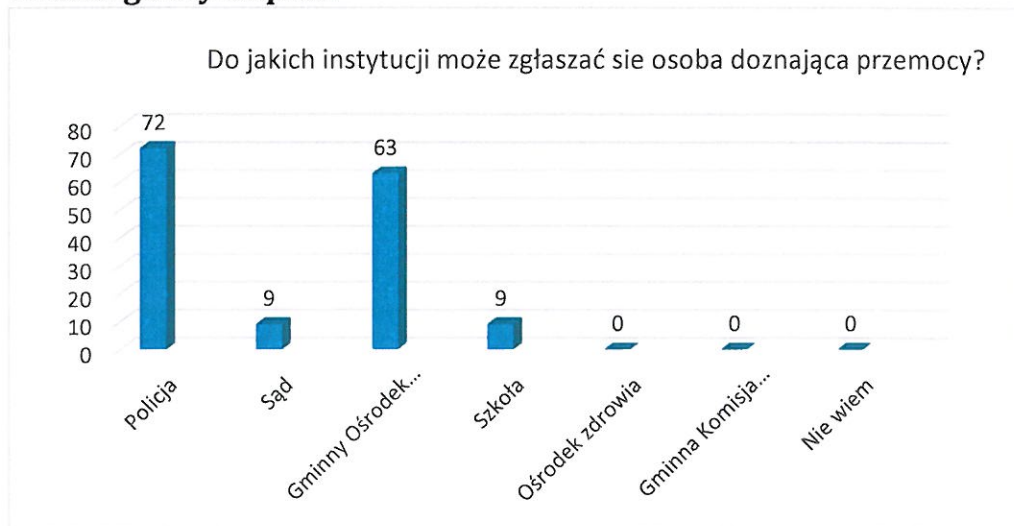
Wykres nr 14 dotyczy informacji na temat wiedzy o istnieniu Gminnego zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Siepraw

15. Ocena wiedzy ankietowanych dotycząca świadomości o miejscu pomocy dla osób dotkniętych przemocą

Według przedstawionych danych wynika, iż zdecydowana większość mieszkańców gminy Siepraw deklaruje znajomość różnych instytucji, które na terenie gminy pomagają ofiarom przemocy w rodzinie. Respondenci zostali zapytani o stopień znajomości konkretnych instytucji pomocowych. Okazuje się, że najwięcej respondentów wskazało takie instytucje jak: policja – 72 osoby, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu – 63 osoby. Mniejsza grupa respondentów wskazała na takie instytucje, z których pomocy może skorzystać osoba doznająca przemocy jak Sąd i szkoła – 9 osób. Żaden z respondentów nie wskazał Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak i Ośrodka Zdrowia. Nikt z ankietowanych nie wskazał odpowiedzi, że nie wie do jakich instytucji się zgłaszać o pomoc.

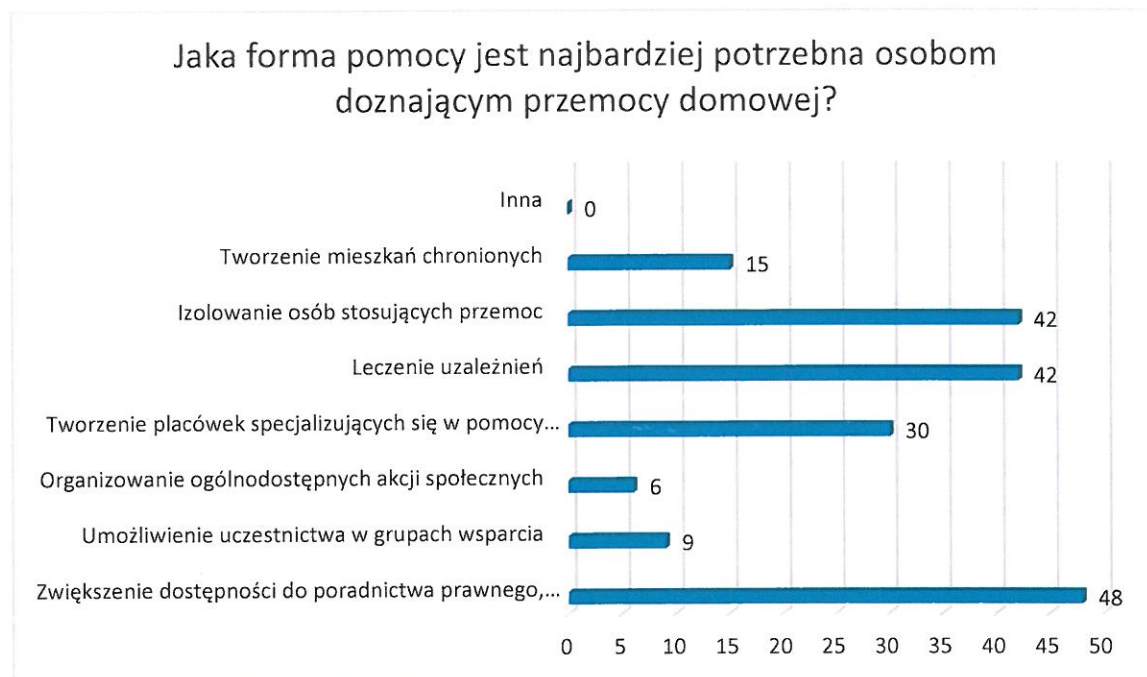
Wykres nr 15 dotyczy instytucji pomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Siepraw

16. Działania dotyczące osób doznających przemocy domowej na terenie gminy Siepraw

Respondenci na zadane pytanie odnośnie działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie na terenie gminy Siepraw w największej liczbie stwierdzili, iż ofierze pomogłoby zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego - 48 osób, niewiele mniej uważa, że skutecznym działaniem będzie leczenie uzależnień osób uwikłanych w przemoc jak i izolowanie osób stosujących przemoc - 42 osoby. Niewiele mniej osób uważa, że skutecznym działaniem będzie tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy - 30 osób. Ankietowani stwierdzili również, że należałoby stworzyć warunki dla osób poszkodowanych, czyli umożliwić im zamieszkanie w mieszkaniach chronionych - 15 osób. Najmniejsza liczba ankietowanych uważa, że należy również umożliwić uczestnictwo w grupach wsparcia - 9 osób jak i należy organizować ogólnodostępne akcje społeczne - 6 osób. Nikt z respondentów nie wskazał innej formy wsparcia.

Wykres 16 działania dotyczące osób doznających przemocy domowej na terenie gminy Siepraw.

Przedstawiona diagnoza jest efektem badań, których nadrzędnym celem była ocena występowania zjawiska problemu przemocy w rodzinach zamieszkujących na terenie gminy Siepraw oraz ocena świadomości społecznej wobec problemu przemocy. Według ankietowanych najczęstsza przyczyną przemocy są:

- używki (alkohol, narkotyki itp.)
- choroba psychiczna,
- negatywne doświadczenia i wzorce wyniesione z domu,
- problemy finansowe,
- zazdrość

Respondenci stwierdzili, że problem przemocy najczęściej dotyczy kobiet i dzieci, a także osób starszych, które doświadczają przemocy fizycznej jak i psychicznej. Około 58 % ankietowanych

wyraziło opinię, iż stanie po stronie ofiary, a 16 % pozostawia problem do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sporu. Mieszkańcy posiadają wiedzę o instytucjach, w których mogą szukać pomocy:

- Policja,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- sąd
- szkoła

Diagnoza w/w obszarów badawczych służyć ma opracowaniu i wdrożeniu optymalnych mechanizmów pomocy. Głównym założeniem niniejszej diagnozy jest wskazanie przede wszystkim kierunków ich rozwiązania. Oszacowanie i zdiagnozowanie problemów dotyczących przemocy w rodzinie oraz ocena świadomości mieszkańców gminy Siepraw wobec występujących oznak przemocy była możliwa poprzez przeprowadzenie badań w formie ankiety wśród grupy dorosłych mieszkańców. Zbadanie zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego, co może być spowodowane między innymi usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Niektórzy respondenci jednak milczą lub ukrywają zjawisko przemocy w rodzinie, gdyż stanowi ono temat wstydlivy, dlatego też uzyskanie wyników badania nie odzwierciedlają w pełni skali zjawiska na terenie gminy Siepraw. W celu zmniejszania tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej, osobistych doświadczeń respondentów z przemocą w rodzinie – jako ofiar oraz sprawców. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym tylko wstępnie diagnozują problemy zjawiska przemocy występujące w gminie Siepraw. Badanie dostarcza podstawowych informacji do planowania kolejnych działań na rzecz wyeliminowania przemocy

V. ANALIZA SWOT SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Analiza SWOT to efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
1. kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy,	1. zbyt mała dostępność do specjalistów; psychologa, terapeuty rodzinnego,
2. zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach lokalnych; strona internetowa, ulotki,	2. zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
3. Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Rodzinie.	3. brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. zapewnienie wsparcia asystenta rodziny,	4. brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych,
5. doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc,	5. obciążenie emocjonalne dla osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego,
6. organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon	

w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w gminie Siepraw pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego gminy Siepraw. Osiągnięcie zawartych w programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Gminny Program przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

Przewodniczący Rady

Leszek Wierzbę